

Dvakrát a dost!

02.Června 2005 Ivan Langer

Neříká se mi to lehce, protože po celá devadesátá léta jsem věřil, že trend menšinových a tzv. většinových vlád („101“) zvrátíme. Doufal jsem, že v důsledku osvícených, byť třeba nepopulárních volebních reforem, dosáhneme vládní stability a akceschopnosti. Věřil jsem, že vítěz voleb bude mít možnost opravdu prosadit to, co voličům slíbil. A tak se ukáže, jestli to myslel vážně nebo jenom planě sliboval, jestli byla jeho řešení dobrá nebo problémy jen prohloubila. Nic z toho se nenaplnilo. Naše země dnes stabilitou a akceschopností vlád nápadně připomíná poválečnou první italskou a čtvrtou francouzskou republiku či tzv. výmarskou republiku v meziválečném Německu.

Všechny tyto režimy jsou synonymy nefunkčních demokratických systémů. Systémů, kde se dlouhodobě nevládlo, a to zejména v důsledku chronické nestability vládních koalic. Všechny tři zmíněné režimy se nakonec pod tíží těchto problémů rozložily. Francie a Itálie z tohoto rozkladu jakžtakž vyšly, pád výmarského Německa však znamenal katastrofu v podobě Hitlerova nástupu. Společné jim byly nestabilní vlády, které se často střídaly po méně než jednom roce. Vlády se sice měnily, vládní koalice ale zůstávaly. A stejně tak přežívali stále stejní, málo schopní ministři. Důsledkem byla degradace politiky na dělení moci, nevládnutí s bující korupcí, klientelismem, prorůstáním ekonomiky a politiky, extremismem všech barev a odstínů a nakonec i politickým násilím.

Naše dnešní realita běží v téměř stejných intencích. Máme třetí vládu za necelé tři roky. Životnost vlád tak klesla pod jeden rok! I třetí vláda má stejné politické složení jako dvě předchozí. Stále stejné strany drží stále stejná ministerstva. Řada z nich už dnes platí za synonymum neschopnosti, rozkladu a klientelismu. Zabývat se programem vlády nemá smysl. Žádný totiž není, stejně jako nebyl u vlád předchozích.

Nikdy jsem nebyl nadšen z politiky jednoduchých řešení. S lidoveckým principem třikrát a dost v trestní politice jsem nikdy nesouhlasil. Co se však vlády týče, je třeba být podstatně nekompromisnější. Pakliže jedna vládní garnitura nedokáže ani napodruhé poskládat sestavu, která přežije aspoň dva roky a dokáže něco zrealizovat, není na místě jakákoli tolerance. Je třeba jasně říci, dvakrát a dost! I kdyby měl stejný princip jednou platit i pro naši vládu.